

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry.
c/o Tapani Saimovaara
Päijänteentie 12 A 1
17200 Vääksy
phly@phly.fi www.phly.fi

Lahden kaupunki / metsäpäällikkö Anna-Maaria Särkkä

Asia: Kannanotto Lahden kaupungin omistamien metsien hoito- ja käyttöperiaatteet -suunnitelman luonnoksesta.

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys (PHLY) on BirdLife Suomen alueellinen jäsenyhdistys Päijät-Hämeessä. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää lintuharrastusta ja -tutkimusta, luonnon- ja ympäristösuojelua sekä kestävää kehitystä.

PHLY on tutustunut 27.1.2026 päivättyyn metsien hoito- ja käyttöperiaatteiden luonnokseen. Yhdistys lausuu siitä seuraavaa.

Yleistä

PHLY pitää hyvänä sitä, että suunnitelman luonnos on julkisesti nähtävillä. Kaupungin omistamien metsien hoito- ja käyttöperiaatteet on tuotu suunnitelmassa selkeästi esille. Suunnitelmassa korostetaan myös sitä, että metsien käytöllä ei ole taloudellisia tavoitteita (tosin 14 % kaupungin metsistä on kaavoissa osoitettu maa- ja metsätalousalueiksi).

Suunnitelman heikkoutena on metsänhoitolähtöinen lähestymistapa, joka antaa ymmärtää, että metsien luontoarvot vaarantuvat ilman hoitotoimia. Metsissä tarvitaan suunnitelman mukaan mm. pienaukkohakkuita, harvennushakkuita sekä ”tuuli- ja kuivuustuhoihin varautumista hyvällä metsänhoidolla”. Metsänhoitotavoitteet näkyvät myös siten, että suunnitelmassa ei ole arvioitu uusien suojelualueiden tarvetta, vaan todetaan ainoastaan nykytilanne.

Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat tarpeen virkistysmetsissä kulkureittien lähiympäristössä, mutta laajemmin toteutettuna ne heikentävät metsien luontoarvoja. Tavoitteissa mainittu lahoppuuston lisääminen on hyvä asia, mutta siihenkään ei yleensä tarvitse turvautua, jos metsän annetaan ikääntyä luontaisesti ilman hoitotoimia.

Toimenpide-ehdotuksia

Lahden kaupunki on merkittävä metsänomistaja, sillä kaupungin omistuksessa on 6900 hehtaaria metsää. Yli puolet tästä on tuoretta tai lehtomaista kangasta, jonka pääpuuna on kuusi. Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys haluaa muistuttaa, että laaja-alaiset vanhat kuusivaltaiset metsät ovat tärkein elinympäristö useille vaatealiaille metsälinnuille. Tällaisia lajeja ovat Lahden kaupungin alueella mm. varpuspöllö ja viirupöllö (ja muut metsäpöllöt), kanahaukka ja muut suuret haukat, pyy, pohjantikka, palokärki, pikkusieppo, idänuunilintu, hömötiainen sekä jo lähes hävinnyt metso. Osa

kuusimetsien lajeista on valtakunnallisesti uhanalaisia. Uhanalaistumisen syynä on vanhojen kuusivaltaisten metsien väheneminen hakkuiden seurauksena.

Vanhan metsän lintujen esiintyminen ilmentää myös muun metsälinnuston monimuotoisuutta. Lisäksi tällaiset elinympäristöt ovat tärkeitä monilajiselle muulle eliöstölle nisäkkäistä hyönteisiin, harvinaisiin sammaliin, jäkäliin ja sieniin. Myös liito-oravan tulevaisuus Lahdessa on riippuvainen kuusivaltaisista metsistä.

Lahden kaupungin metsien hoidon tavoitteiden joukossa on myös luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. PHLY näkee, että tätä tavoitetta on mahdollista oleellisesti edistää täydentämällä kaupungin luonnonsuojelualueverkkoa ja LUMO-alueita linnustoltaan arvokkailla metsäalueilla. Ekologisesti kestävässä ja toimivassa ratkaisussa vanhojen metsien alueet muodostaisivat alueellisesti kattavan ja toisiinsa kytkeytyneen luonnontilaisten metsien verkon. Tämä tavoite tulisi näkyä kaupungin metsien hoito- ja käyttöperiaatteissa. Nyt tavoitteet näyttävät toisen suuntaisilta, sillä *"erityisesti kuusikoita kehitetään suunnitelmallisesti ilmastonmuutokseen paremmin sopeutuviksi sekametsiksi"*. Toimenpiteinä mainitaan puuston harvennus, aukkohakkuut ja istutukset.

Luontoarvoiltaan merkittävien Lahden kaupungin metsäalueiden arvo on entisestään korostunut, koska metsähakkuut ja muut hankkeet ovat vähentäneet ja vähentämässä vaateliaalle metsälajistolle elintärkeiden varttuneiden metsien määrää Lahden lähiseudun kunnissa. Tämän vuoksi kaupungin on tärkeää ymmärtää vanhojen ja varttuneiden metsäalueidensa yhä lisääntyvä merkitys luonnon monimuotoisuuden säilymisessä koko eteläisessä maakunnassa ja edistää kohteiden suojelua kaupungin alueella.

PHLY on jättänyt Lahden kaupungille 9.4.2014 vetoamuksen linnustollisesti arvokkaiden metsäalueiden turvaamiseksi. Vetoamuksessa oli mukana liitekartta, johon oli rajattu 13 linnustollisesti arvokasta metsäaluetta "vanhan" Lahden puolelta. Kohteista enin osa on Salpausselän eteläpuolella sijaitsevia kuusisekametsiä. Lahti on sittemmin valmistellut luonnonsuojeluohjelman, jossa suurin osa näistä kohteista on mukana muidenkin luontoarvojen kuin linnuston perusteella. Ainoastaan Kintterönsuo on kuluneiden runsaan kymmenen vuoden aikana perustettu luonnonsuojelualueeksi. Muiden kohteiden tulevaisuus on epävarma, vaikka suojeluarvot ovat kiistattomat ja alueet kuuluvat kaupungin LUMO-kohteisiin. Lahden kaupungin alueella Salpausselän eteläpuolella ei edelleenkään ole yhtään luonnonsuojelualueeksi perustettua metsäaluetta Nastolan puoli mukaan lukien! Samaan aikaan mm. pääkaupunkiseudulle on perustettu parikymmentä metsäistä suojelualuetta luontokadon vähentämiseksi.

PHLY esittää, että Lahden metsien hoito- ja käyttöperiaatteisiin lisätään metsäverkostotarkastelu, jossa on mukana metsien suojelua käsittelevä osio. Metsäverkostotarkastelussa olisi hyvä asettaa tavoitteet uusina luonnonsuojelualueina säilytettävälle metsäalueille. Myös LUMO-alueiden ja metsäalueiden välisten yhteyksien merkitys ja niillä mahdolliset tehtävät hoitotoimet olisi syytä kertoa. Metsäverkostotarkastelu edistäisi kaupungin luonnonsuojeluohjelman toteutumista ja olisi osoitus siitä, että metsien hoito- ja käyttöperiaatteilla pyritään myös luonnontilaisimpina säilyneiden alueiden säilyttämiseen.

Uudet suojelualueet ja LUMO-alueet muodostaisivat kaupunkirakenteen ympärille löyhän, mutta toimivan verkoston, joka turvaisi vanhan metsän lintujen säilymistä

Lahdessa. Tärkeimmät kohteet selviävät liitteenä olevasta vuoden 2014 vetoomuksen kartasta, joka on edelleen käyttökelpoinen lukuun ottamatta Kintterönsuon aluetta. Entisen Nastolan puolella on muutama suojelukriteerit täyttävä metsäalue, tärkeimpänä Lapakiston ehdotettu laajennus. Kohteiden sijainti ja suojeluarvot selviävät kaupungin luonnonsuojeluohjelmasta.

Asikkalassa 10. päivänä helmikuuta 2026

Päijät-Hämeen lintutieteellisen yhdistys

Tapani Saimovaara
Puheenjohtaja

Liite. Linnustoltaan arvokaita metsäalueita Lahden keskustan ympäristössä.

